

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrť leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 87.

Maribor, dne 31. julija 1912.

Letnik IV.

Veliki mladeniški shod

v proslavo spomina 50-letnice
Slomškove smrti pri Sv. Tomažu
blizu Ormoža bo
v nedeljo, dne 4. avgusta 1912.

Govori dr. Hohnjec. — Od blizu in daleč pridite!

Nemške besede in nemška dejanja.

V nedeljo, dne 28. t. m., so otvorili v Lučanah Kernstockovo sobico in Kernstockov razgledni stolp. Bil je v Lučanah tudi Kernstock in je tudi govoril. Rekel je med drugim:

„Wenn Sie droben auf der Kernstockwarte stehen und Ihr Blick hinunterfällt auf die Fluren, die unsere Väter seit Jahrhunderten schon bewohnt und bebaut haben, dann geloben Sie sich auf der heiligen deutschen Scholle: das soll sie bleiben, immer, ewig, mag kommen was will, Glück oder Leid, deutsch soll sie bleiben in Ewigkeit. Und wenn dann Ihr Blick auf des Nachbars Fluren fällt, die slawische Hände bebauen, so lassen Sie Ihr Herz nicht von Groll und Zorn überfließen, sondern denken Sie, das deutsche Herz ist ein großmütiges Herz, der Deutsche will niemandem, keinem Volke, seinen Besitz, seine Sprache, seine Eigenart rauben; der Deutsche will nur seinen Besitz, seine Sprache, seine Eigenart behaupten. Der Deutsche will sich nicht in fremde Nester einschleichen, aber: er wil im eigenen Nest der Herr des Hauses bleiben!“

Wenn deshalb über Kernstockwarte Ihr Auge über wendische Fluren gleitet, so geloben Sie sich, mitzuwirken, daß wieder Friede werde zwischen den beiden Nationen, die ja durch Jahrhunderte im Frieden miteinander gelebt haben. Zwischen benachbarten Nationen soll nie ein Streit, ein Kampf herrschen außer dem Wettkampf, wer es weiter bringt in der Geisteskultur, in der Pflege des Guten, des Edlen und des Schönen.“
(„Tagespost“ od 30. julija, večerni list.)

(Ko boste stali zgoraj na Kernstockovem razglednem stolpu in bo vaš pogled švignil preko livad, na katerih prebivajo in jih obdelujejo naši očetje že stoletja, potem si zaobljubite na sveti nemški grudi: taka mora ostati, vedno, večno, naj pride kar koli, sreča ali žalost, nemška mora ostati celo večnost. In če potem pade vaš pogled na livade vašega sosesa, ktere obdelujejo slovanske roke, naj vaše srce ne vzkipi v srdu in jezi, temveč mislite si, nemško srce je velikodušno, Nemeč noče nikomur, nobenemu narodu, oropati njegove posesti, njegovega jezika, njegove samostojnosti, Nemeč se noče vtihotapiti v tuja gnezda, ampak on hoče ostati v lastnem gnezdu gospodar hiše.)

Če plava tedaj vaš pogled iz Kernstockovega razglednega stolpa preko slovenskih pokrajin, zaobljubite se, da boste sodelovali, da bi zopet nastal mir med obema narodoma, ki sta skozi stoletja živela v miru drug poleg drugega. Med sosednimi narodi ne sme biti nikdar prepira, nikdar boja razun konkurenčne tekme, kdo bo dosegel višjo stopinjo kulture duha, kdo bo storil več v gojitvi dobrega, plemenitega in lepega.)

Lepo besede. Podpišemo jih z obema rokama. Nikdar niso imeli naši narodni boji drugega cilja, kakor ohraniti to, kar imamo in vpeljati ljudsko dušo v kraljestvo dobrega, plemenitega in lepega, a tudi noben pošten Nemeč ne more drugače govoriti in drugega hoteti, kakor kar je izrekel zgoraj Kernstock.

In vendar? Bridek je bil nasmeh, ki so nam ga izvabile Kernstockove besede na ustna. Besede in dejanja, dve reči. Pri naših sosedih Nemcih je to stara, vedno se ponavljajoča pesem. Na zunaj se delajo lepegladke in prijazne, v resnici so pa ropajoči volkovi. Zgorajšnji govor pomenja najhujšo obsodbo nemštva, ki hoče preko naših grobov do Adrije, vsdikali so mu pa nasproti oni Nemci, ki dejanski pomagajo graditi most od Belta do Adrije, in pripaša ga na odličnem mestu „Tagespost“, ta najstrupenejša naša sovražnica.

Razkrojimo samo še nekoliko grdo, neodkritosrčno ravnanje nemštva.

Südmarka in Heimstatt kupujeta za Judeževe srebričke slovenske duše, grabita vkup kolikor le moreta, slovensko zemljo, naseljujeta na grudi naših očetov tuje protestante, Kernstock pa govori o „velikodušnosti nemškega srca, ki noče drugemu narodu ničesar oropati“.

Schulverein ustanavlja v od nekdanj od Slovencev naseljenih krajih svoje šole ter zapeljuje slovensko deco in jo potujčuje. Kernstock pa zatrjuje, da Nemeč noče vzeti nikomur njegovega materinega jezika. Nemška politika proglašča Slovencev smrt, ker hoče Nemeč preko naših grobov do Adrije; v vseh uradih, v vseh šolah, v vsej javnosti se brezobzirno tepta naše pravice v tla, se ne pusti, da bi prišlo do besede tudi slovensko ljudstvo, ki po Kernstockovem priznanju prebiva v teh pokrajinah, Kernstock pa pridiguje mir med obema narodoma in nemško-nacionalni listi prinašajo te pozive.

Kako naj označi človek to hinavsko dvoobraznost nemškega nacionalizma? Ali se sploh najdejo besede, s katerimi bi se lahko dalo čuška gnusu, ki ga človek čuti, če primerja nemške besede in nemška dejanja. In Kernstock sam? Lepe besede je govoril, toda padle gotovo niso na sprejemljiva srca, ker besede in dejanja so tudi pri njem dve reči.

Govoril je „o velikodušnem nemškem srcu, ki noče nikomur ničesar vzeti“, obsodil je naravnost nasilno iznarodovanje tujega naroda, dopušča pa, da nemštvo, ki se zbira okrog Schulvereina in Südmärke, dela propagando za svoje nacionalno-napadalne name, ne z njegovim imenom.

Govoril je „o tekmi pri gojitvi dobrega, plemenitega in lepega“, mirno pa gleda, kako nemško raznarodovalno delo ruva iz srca naše dece najlepše in najplemenitejše, kar je vcepila v nje ljubeča slovenska mati, kako z bleskom srebričkov peha Nemeč naše ljudi v neznačajnost.

Govoril je „o tekmi pri gojitvi duševne kulture med obema narodoma“, ker pa hočemo neštevilne množice mariborskih slovenskih delavcev, hlapcev, dekel in uslužbencev dvigniti duševno in pregnati temo, ki tlači njihovega duha, je zaklaval v svet bojno parolo:

„Lieber schwarzgerauchte Trümmer, wie ein windisch Maribor.“

Govoril je o „velikodušnih Nemcih, ki se nočejo vtihotapiti v tuja gnezda“; na Pesnici nad Mariborom, kjer prebiva v celem okolišu pristno slovensko ljudstvo in poganja samo sem pa tja kaka nemškutarska ljulika, se pa gradi „Kernstockova nemška šola“.

In po vsem tem naj človek veruje v odkritosrčnost nemških besed, naj človek pričakuje učinka od Kernstockovih besed? Govorjene so bile, a so že izzvenele in se razblinile, pričakujemo pa lahko zahrbiten udarec nemških dejanj.

Ni mogoče najti na svetu dela človeškega razuma, pravi nadalje, da bi nas v toliki meri sililo k občudovanju kakor pa kat. cerkev. — Konverzije na Angleškem so na dnevnem redu. Skoraj vsak dan se bere, kako ta ali oni zapusti anglikansko vero ter se poda v naročje kat. cerkve Trdno upamo, da bodo te konverzije kakor svitje zvezde, ki bodo tudi onim, ki še tavajo v temi krivoverstva, kazale edino pravo pot, ki pelje v življenje, ako nas vse ne vara, kolikor se pač da spoznati iz sedanjega verskega življenja moderne Angleške, bodo prišli časi, ko se bo po celem angleškem kraljestvu s častjo izgovarjalo ime rimskega papeža; kajti angleški narod, ki je bil s silo in z brutaliteto pohotnega kralja Henrika VIII. potegnen v šizmo, željno pričakuje onega veselega dne, ki bo začetek nove katoliške vere na Angleškem.
P. H. K.

Smešnice.

Odkritosrčno.

„Vi ste v oštariji zabavljali čez svojega župnika, to ni lepo!“

Jaka: „Kaj človek vsega ne govori, če je malo pijan!“

Hotel je vstopiti.

Ključec: „Neki človek je spođaj, ki vas zell vi-deti, gospod.“

Cvetkovič: „Kaj si mu rekel?“

Ključec: „Rekel sem mu, da ste mi rekli, če je kaka ženska, da naj rečem, da ste doma, in če je kak možki, da vas ni doma.“

Cvetkovič: „In kaj je rekel potem?“

Ključec: „Rekel je, da naj vam rečem, da je ženska!“

Uljudni vojaški novinec.

Poročnik: „Janez Smuk, kdo so vaši direktni predstojniki?“

Novinec: „Moji direktni predstojniki so: major Paf, stotnik Pif, nadporočnik Puf in vaša malenkost, gospod poročnik!“

PODLISTEK.

Konverzija Anglije.

Pred nekaj časa je razpravljal to temo, kakor je bilo brati v „Basler Volksblattu“, v Liverpoolu na Angleškem znani angleški pisatelj in konvertit Hugh Benson. Kdo pa je ta Benson? Robert Hugh Benson je sin anglikanskega nadškofa v Canterburg in primasa Angleške, znanega učenjaka Edvarda White Bensa. Robert Benson je ena najmarkantnejših oseb v angleškem kulturnem in znanstvenem svetu. Leta 1903 je konvertiral, v naslednjem letu je postal duhovnik in kmalu potem je izdal romane, ki so vzbudili med izobraženim svetom prav posebno pozornost, namreč: The Kings Achievement, The Queens Tragedy, By what Authority. (Delo kralja, tragedija kraljice, s katero pravico). — Kritik njegovega najnovejšega romana „Sord of the World“ (Gospod sveta) piše v reviji „Über d. Wassern“ 4. Jahrg., Heft 26, str. 1013 o njegovih prvih romanih sledeče: „Es waren gewissermaßen Rechtfertigungsschriften seines Glaubenswechsels: eine mit gewaltiger Gestaltungskraft geschriebene Trilogie der englischen Glaubenswirren im 16. Jahrhundert. Ein Romancier großen Stils offenbarte sich in ihnen, ein origineller Denker und glänzender Schriftsteller, dem man sofort eine Stelle anwies zwischen Newman und Walter Scott.“ Njegovo največje epohalno delo pa je „Gospod sveta“, prevel iz angleščine H. M. Sama. Friderik Pustet, Regensburg, Rim etc., 527 str., 3'60 Mk. Glede kompozicije, invencije idej, glede izpeljave svojega načrta, je nekaj velikanškega. U. d. W., str. 1013, pišejo: „Es ist ein seltenes Werk, das auf jeder Seite die hervorragenden Qualitäten des Autors verrät. Ein Buch voll wichtiger Tragik und niederschmetternder Wirkung. Niederschmetternd für den katholischen Leser, der hier mit äußerster — man möchte sagen Vormessenheit — die Leidensgeschichte des Katholizismus im nachfolgenden

Jahrhundert geschildert findet, die mit seinem Untergang schließt; aber dieser Untergang bedeutet auch das Weltende.“

Ni naš namen, se pri tej priliki bolj natanko spuščali v ta roman, a naše misli se strinjajo s kritikom, ako pravi: „Die Kost ist uns zu stark, und auch die hervorragend literarischen Qualitäten können sie für viele Leser sicher nicht schmackhaft machen. Es ist ihnen, als ob sie am Schlusse des Buches aus einem schweren entsetzlichen Träumen erwachen, der noch nachher ihr Gemüt mit lähmendem Entsetzen erfüllt.“ — Ta velikan na polju proze je govoril v Liverpoolu; med drugim je rekel in prerokoval: Angleška bo v osvojitvi sveta po sv. kat. cerkvi igrala zelo važno in veliko vlogo. On meni, da bodo v kakih 20 letih postale vse krščanske države katoliške. Protestantizem kot sistem je že takorekoč odpravljen. . . . Bog daj, da bi imel prav. Na misel mi pride, kar sem bral v Friburgu v konviktu Salesianum na eni karti, kjer so označene evropske države glede vere. O Angleški se bere: Revertitur Anglus, to je Anglež se bo izpreobrnil, podal v naročje sv. katoliške cerkve. To velja o Angleški in Škotski, a o Irski pa se bere: Non revertitur Hibernia. Poglejmo še nekatere druge evropske države, o katerih tudi prerokuje Benson, da bodo postale katoliške: Mitescit Scandinavia, sanatur Islandia, albescit Oriens (balkanske države), spes Slavonia (Rusija) . . . o Rimu pa: non tollitur Roma. Koliko velja to prerokovanje in kdaj se bo uresničilo, to ve le Bog; zato o tem ne govorimo. Kdor zasleduje moderni tok Angleške, vidi, kako zapuščajo vedno bolj in bolj anglikansko vero ter obračajo svoje oči na Rim, od koder jim more zasijati žarek večne resnice. Gotovo, kdor študira zgodovino, organizacijo sv. katoliške cerkve, zgodovino in razvoj papeštva ter primata, mu gotovo imponira, posebno pa trezno mislečemu Angležu. Tako je bil n. pr. Macauley (1800—59), slavn angleški historik in pisatelj, popolnoma očaran, ko je premišljeval organizacijo in mišljenje rimske cerkve.

Trgovski učenec z dobrim šolskim spričevalom se sprejme v trgovino z mesnim blagom Alojzij Pieter v Slov. Bistrici. Učenec mora tukaj trgovsko šolo obiskovati kar je velikega pomena.

Posestvo

lepo, ležeče v Tinjski fari, eno uro iz mesta Slov. Bistrica 12 oralov zemlje, vinograd, njive, travniki in gozd, hiša in gospodarsko poselje, vse v dobrem stanu se za samo 5600 K proda. Plača se 2000 kron, drugo ostane lahko vknjiženo. Vse natančneje pri Frane Peteline u, Roteuhof Gornja Poljskava.

Hotel Trabesinger

v Celovcu

Velikovška cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zajamčeno pristna in dobra vina.

Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

Darila za birmo!

Točna postrežba!

Dobrot! Po cenil!

Velika zaloga ur, dragocenošči, srebrnine in optičnih stvari, po vsaki cenil.

Ved na obroki! Ilustr. usnit zastoj Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8-50

Pristna srebrna ura " 7-

Original omega ura " 18-

Kuhinjska ura " 4-

Budiljka, niklasta " 8-

Poročni prstani " 2-

Srebrne verišče " 2-

— Večletna jamstva

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlato in srebro.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta števil. 5

priporoča cenjenemu občinstvu svojo bogato zalogo

raznovrstnih križev

stoječih in stenskih, lesenih in niklastih razne velikosti, po izredno nizkih cenah. Na razpolago ima tudi ali pa oskrbi za

velike poljske križe

lesene podobe (korpuse) križanega, fino, umetno izpeljane 80, 90, 100 in še več centimetrov velike od 45 kron naprej.

Istotako ima v zalogi molitvenike najboljše vsebine, rožne vence priproste in fine, velike stenske podobe v okvirjih in brez okvirjev, najnovejše obhajilne podobe, male podobice, škapulirje, svetinjice, velike in male in druge nabožne reči.

„Slov. Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na Slov. Stražo v Ljubljani. 171

Zdravilišče TOPLICE

na Kranjskem belokrajnska železnična postaja Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno uspešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim boleznim. Velik kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli. Jako udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Dobra in vredna restavracija. 134

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopalnišča

Katoličani! Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

Jos. Macuh
Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk; osobito se priporoča vsem cenjenim odsekom „Orla“ za nabavo kompletnih krojev, kot čepic, bluzk itd. za javne nastope in prireditve. Imam nadalje veliko zalogo črnega- in modnega blaga, iz solidnih tovarn.

Cene nizke! Delo solidno in vestno!
Postrežba točna!

Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje dne 5. avgusta.
Vlak gre iz Celja v ponedeljek ob 8. zjutraj. Tisti romarji, ki pridejo od mariborske strani, se lahko pripeljejo v Celje z vlakom, ki gre iz Maribora ob tričetrt na šest zjutraj. Tudi od Brezje in iz Savinske doline imajo romarji zvezo z zjutranji vlaki. — Vse romarje opozarjamo, da se bodo karte odposlale iz Maribora še le v četrtek. Dobijo jih torej na pošti že v petek.

Stavbeni in umetni ključavničar oblast.
koncesioniran vodovodni inštalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadržugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobova itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidravličnimi viširi. Izdelujem vsake vrste tehnične, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Franc Pleteršek

Maribor, Zaloga
Koroška cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Varstvo proti požarom!

Ako hočete mirno spati, križite strehe z
asbestnim škrijem . . .

ZENIT

ki je štirikrat lažji od opeke, zelo ličen, trpežen in ne drag.

ZAJEC & HORN, betonsko podjetje
Ljubljana.

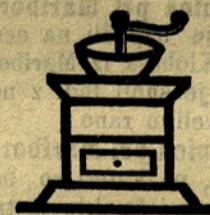
XXXXXXXXXX

Inseriranje v „Stražo“ je ceno, ker hočemo iti na roko slovenskemu trgovstvu in obrtništvu, zato poslužite se ugodne prilike.

XXXXXXXXXX

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV:
kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

sl. saga II, Y 1161, 12: 9 II. V.

Tovarniška znamka

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje

Hranilne vloge po 4 1/2%, brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.

urađuje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in pojasnila dajejo vsak dan, izvemši praznike, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop. Za vplačila po pošti se dajejo zastoj poštno-hranilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brzojave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene doigove pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le k leke.